

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak dan opoldan.

Naročnina za avstro-ogrske kraje mesečno 2 K, za Nemčijo 2 25 K, za Ameriko 2 75 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštne proste. Nefrakirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati. Tristopna peti vrstica 26 vin. za enkrat, 12 vin. za dvakrat; večkrat po dogovoru.

19. štev.

V Ljubljani, v četrtek, dne 11. aprila 1907.

Leto X.

NASLOVA: Za dopise, rokopise za list: Uredništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana. — Za denarne posiljitve, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana, Frančiškanske ulice štev. 8/1.

Občinski volilci!

V soboto, dne 13. t. m., ob pol 8. uri zvečer
bode

v areni „Narodnega doma“

Volilni shod.

Dnevni red:

Občinske volitve v Ljubljani.

Kdor želi, da pride v ljubljanski občinski svet vsaj nekaj novega duha; kdor želi, da se pojavi opozicija; kdor želi, da se sliši glas ljudstva, pridi na shod.

Okrajni odbor
jugoslovanske soc.-dem. stranke.

Klerikalci in uradništvo.

(Dopis iz uradniških krogov.)

Hinavščina klerikalne stranke se ne kaže morda nikdar očitneje kakor tedaj, kadar govore o uradništvu in uradniških plačah. V mestih, kjer tvori uradništvo znaten del volilcev, se jim prilizujejo, obetajoč jim zlate gradove in nebesa že na zemlji, ako volijo klerikalnega kandidata, med tem ko med kmeti tvori njihov glavni agitacijski argument uradniška požrešnost, zanikernost in uradniške plače. Zadnjič je klerikalni državnozbornski kandidat in bivši poslanec Pogačnik na nekem kmet-skem volilnem shodu pripovedoval, koliko milijonov je vrgla vlada uradnikom, med tem ko za kmet-ski stan ni storila ničesar.

Kdor te politične hinavščine naše »Slovenske ljudske stranke« se ni izpoznaval, je naravnost slep.

Dognano je, da je uradništvo, državno, deželno in občinsko zelo nezadovoljno. Saj pa dandanas uradništvo ni več tisti faktor, kakor je bil nekdanj. V uradniških družinah le premogokrat gostuje proletarska beda, ki bi je bilo treba nujno odpomoči. Nedavno so se plače državnih uradnikov regulirale. Naši klerikalci, ki so imeli doslej lepo kopico poslancev na Dunaju, niso storili prav ničesar, da odpomorejo resnični uradniški bedi. Ta beda je seve nepoznana pri »hofratih«, nepoznana pri raznih predsednikih, poznana pa je pri uradniških nižjih činovnih razredov in pri pomožnem uradništvu. Zadnja regulacija nikakor ne ustreza raznim uradniškim zahtevam. Profit od te regulacije imajo v prvi vrsti višji uradniki, uredniki II., III., IV., V., VI. činovnega razreda. To je bila regulacija »hofratov«, med tem ko uradništvo nižjih kategorij ni prejelo drugega kot par borih mesečnih

kronie poboljška. Ni se izpolnila niti stara uradniška zahteva po 35 letni službeni dobi.

Naši dosedanji državni poslanci i klerikalni i liberalni niso storili prav ničesar, da se izboljša gmotni stan predvsem nižjim kategorijam. Faktično so oni sokrivci, naravnost sramotne regulacije, ko je vlada vrgla višjim podpore nepotrebnim činovnim razredom tisočake v naročje, med tem ko je dala onim, ki so podpore v resnici potrebni, le par drobtinic. Glede drugih uslužbencev ni vredno govoriti. To je naravnost škandal, da človeku, ki ga plačuje država kot uradnika s 90 mesečnimi kronami, poboljša plačo za 60—80 kron na leto.

Tej krivični in nasilni vladni regulaciji naši dosedanji poslanci niso ugovarjali. To je treba pibiti! In sedaj, ko to uradništvo tiči v isti, če ne še večji bedi, pa hujška klerikalna stranka na to od države in dežele izkoriščano nižje uradništvo nevedno kmet-sko ljudstvo, med tem ko o nepotrebnem zvisanju duhovniških plač molči kot grob.

Treba je, da si uradništvo to hinavščino zapomni, da to tercijsko zlobo razkrinka in da tudi ob času volitve požene od sebe one, ki iščejo samo volilnih glasov in prav nič drugega. Požene vkljub Šusteršič-Krekovi grožnjam.

Uradnik.

Veliki tujasko tržaških narodnjakov v Sv. Križu.

Naši narodnjaki so sklicali na 7. aprila, kakor smo na kratko poročali, shod v Sv. Križu. Sklicali so ga na tihem, da bi glas ne segel do nas; toda vsteli so se korenito. Naši sodrugi so takoj sklenili udeležiti se shoda v velikem številu. In to se je tudi zgodilo. Še pred 4. uro so naši sodrugi zasedli vse prostore do zadnjega kotička. Pristašev Rybářevih je bilo na shodu le 5—10 iz Sv. Križa in 5 iz Trsta. Pol. društvo »Edinost« so zastopali dr. Rybář, dr. Vilfan in prof. Mandić.

Ves zbehan otvori shod dr. Vilfan in takej izjavi, da se bode na shodu razpravljalo samo o volilnih reklamacijah. Toda Rybář, ki je dobil prvi besedo, »ni ubogal« predsednika, ampak se je obregnil ob socialno demokracijo, češ, da splošna in enaka volilna pravica ni nje zasluha, temveč zasluha vseh slovanskih strank; nadalje je trdil, da je bolj demokratičen kakor soc. demokratje. Sodrug Petejan je v ostrih besedah zavrnil izvajanje Rybářa in dokazal, da je soc. demokratična stranka za priboritev vol. reforme največ delala in se žrtvovala. Dotaknil se je delovanja slov. liberalcev v drž. zboru proti volilni reformi in osvetlil vedenje tržaških narodnjakov, ki so bili pripravljeni pokopati celo volilno reformo zastran enega samega mandata. Dalje je ožigosal zvezo »Mirovcev« na Koroškem z nemškimi kršč., socialci. Izvajanja sodr. Petejana je spremljal gromovit aplavz in živio-klici na kandidata sodr. Jernejčiča. Dr. Rybář je skušal na to z jezuitskimi frazami pobiti sodr. Petejana, kar pa mu je temeljito izpodletelo. Govoril je o vsem mogočem in nemogočem, o zvezi nemške socialne demokracije s centromom na Bavarskem, pravil je, da sodr. Pittoni ni delavec, Puecker da ni delavec, Adler ne delavec. Ko se je oglašil sodrug Petejan k besedi, da bi repliciral dr. Rybářu, dr. Vilfan mu je ni podelil, češ, shod smo sklicali mi. Nato je pozval sodr. Petejan navzoče sodruge, da naj zapuste dvorano, nakar smo ob velikem navdušenju zborovali pod milim nebom na dvorišču. — Takega poraza dr. Rybář v tržaški okolici ni še doživel.

Politični odsevi.

Nagodbena pogajanja so začela v torek ob 11. dopoldne. Najprej sta imela oba ministrska predsednika pogovor. Potem je bilo skupno posvetovanje, katerega so se udeležili avstrijski ministri Auersperg, Derschatta, Foit in Korytovski ter ogrski ministri Daranyi, Košut in Zichy. Danes se nadaljujejo pogajanja.

Ogrska zbornica je včeraj nadaljevala generalno debato o zakonskem načrtu, ki se tiče pravnih in plačilnih razmer nedržavnih ljudskih učiteljev. Rumun Papp je govoril tri ure in pol ter je razjasnil stališče nemadžarskih narodnosti. Potem je povzel besedo predsednik Justh, ki je dejal, da se razvidi iz zapisnika, da je poslanec Vajda na včerajšnji seji prečital pesem, ki globoko žali parlamentarno dostojnost in narodno samozavest Madjarov. »Ko sem čital zapisnik — pravi Justh — sem takoj vprašal ravnatelja stenografičnega urada, kako pride ta pesem v zapisnik. Ravnatelj mi je dejal, da ni slišal niti on, niti kdo izmed stenografov te pesmi. Ko je Vajda izročil pesem stenografskemu uradu, se ga je vprašalo, ali je čital v zbornici celo pesem, kar je potrdil. Treba je torej, da se popravi zapisnik; drugič predlagam, naj izreče zbornica ukor poslancu Vajdi, ki je vtihotapil sramotilno pesem v zapisnik.« Zbornica je kar divjala; mnogo jih je kričalo: »To je premalo. Izključiti se ga mora.« Predsednik: »Po opravičniku se mora opravičiti, kdor dobi tak ukor.« (Klici: Vajde ni tukaj. Pobegnil je.) Pozivam poslanca Vajdo, naj se pokaže jutri ob 10. dopoldne tukaj in naj se opraviči.« Ugron napada Vajdo; poslanca Papp in Maniu pravita, da rumunski klub ni odobril prečitavanja te pismi, ali Vajda, ki je moral nujno odpotovati, ni imel slabega namena. Taki izrazi, kakršne je rabil Ugron, pa niso opravičeni. Zbornica je sprejela Justhova predloga in se je bil konec.

Strankarski zbor ogrske socialne demokracije. Na velikonočno nedeljo se je začel v Budimpešti 14. zbor ogrske socialno-demokratske stranke. Poročilo strankarskega vodstva omenja, kakšno pomembno vlogo je imela socialno-demokratična stranka v ogrski politiki poslednjih dveh let; te pomembnosti ji niso mogle odvzeti še številnejše vladne šikane. Poročilo obseja koalicijsko politiko, ki zavlačuje volilno reformo, ki pripravlja reakcionaren zakon o štrajkih in ki se trudi na vse načine, da bi udušila delavsko gibanje. Vzlic temu se je strokovno gibanje v preteklem letu okrepilo za 50 do 60 odstotkov in število strokovno organiziranih delavcev je prekorajšilo prvo stotino tisočev. Dohodki strankarskega časopisja so zrastle od 198 na 274 tisoč kron, dohodki knjižarne od 60 na 87 tisoč, strankarski davek od 13 na 27 tisoč kron. Po živahni debati, ki je zahtevala energične pol. agitacije je bilo poročilo odobreno in resolucija strankinega vodstva sprejeta, da naj se vsa sredstva strankarske agitacije postavijo v službo boja za splošno in enako volilno pravico, da naj se zveča moč strankarskih organov in da se naj izvede hitna agitacija. Shod je sklenil za slučaj, da predloži vlada reakcionarno volilno predlo., pozvati delavstvo, da začne najostrejši odpor in proglasi generalno stavko. Dalje je sklenil zbor, da se udeleži mednarodnega strankarskega kongresa v Stuttgartu; »ogrski zastopniki naj razkrinkajo protiljudske atentate ogrske vlade pred zastopstvom proletarijata vsega sveta«.

V črnogorski skupščini se gode že prav take reči, kakor v starih parlamentih. Predsednik skupščine je nekje objavil pesem, s katero se napada opozicija. Včeraj je na seji opozicija zahtevala, naj predsednik odstopi in ker ni dosegla tega, so vsi udje opozicije zapustili zbornico. Torej tudi že kriza.

Sodrugi in somišljeniki, spominjajte se volilnega sklada!

Montagninijevi papirji. Francosko klerikalno časopisje se trudi, da bi konfisciranim papirjem vtisnilo pečat brezpomembnosti in neresnosti; začelo je objavljati spise, ki se obračajo proti nekaterim antiklerikalnim politikom, spise, kojih izmišljenost in obrekljivost je prozorna. Tako brezpomembno odkritje teh papirjev vendar ni, kot bi ga klerikalci radi naslikali. Iz objavljenih dokumentov izhaja nedvomno, da so se francoski škofje izrekli za pripoznanje separacijskega zakona. Kolikokrat je vlada v zbornici to zatrdila, a klerikalci so venomer to izjavo označevali za neresnično. Sedaj je podkrepila vladno izjavo klasična priča — Montagnini sam, ki se bridko obtožuje nad pokornostjo francoskih škofov napram drž. zakonom. Francoskim škofom se je šlo za ohranitev katoliške vere na Francoskem in videli so, da ločitev države in cerkve slednji pač odvzame politični upliv, da pa katoliške vere prav nič ne moti. Toda papež ni poslušal dobrohotnega in premišljenega nasveta franc. škofov in je raje ubogal klerikalne politike, katerim sicer do vere, do katoličanstva ni nič, ki se pa dobro rede od politične cerkvene moči. — Iz objavljenih spisov je tudi razvidno, kako zelo se je vtilkal Montagnini v notranje francoske odnose, in da je ni zamudil priložnosti, da ne bi napravljaj francoski vladi neprilik in sitnosti.

Rumunski uradni list objavlja razglas vlade, ki pravi ob koncu kmečkih nemirov, da je imela dežela hudo krizo, ali da so storili parlament, vojska in oblasti svojo dolžnost. Vlada mora sedaj skrbeti, da ne pride nova nevarnost. Puntarje se bode zasledovalo in kaznovalo, vlada se bode pa tudi brigala za usodo kmetov. (To bi bila že davno njena dolžnost, potem ne bi bilo treba sedaj zasledovati in kaznovati.)

Ruska дума nadaljuje proračunsko razpravo. Fedorov (kadet) pravi, da je plodonosna proračunska debata samo v proračunskem odseku mogoča. Od sedanje vlade se ne sme preveč zahtevati, ker dela šele dve leti v težkih razmerah.

Lakota na Ruskem. V tem, ko дума v neizkončnih debatah razpravlja o položaju ruskega kmeta, razsaja na vzhodu evropske Rusije nemoteno lakota in nje zvesta spremljevalka skorbut in tifus. Najhujše prizadeti sta samarska in kazanjska gubernija. Vsa poročila jasno govorijo, da je sedanja pomoč daleko nezadostna. Denarja manjka, in vsa krivda zadeva vlado, kajti organizacija zemstev, »Rdeči križ« in privatna dobrodelost razpolagajo le z zmernimi vsotami. V neki vasi v samarski guberniji strada 1500 ljudi; »Rdeči križ« pa more kvečjemu 120 ljudem na dan razdeliti potrebno hrano in se morajo vrstiti. Po nemarnosti vlade se čisto priglodi, da je žito, ko prihaja v odpomoč bednemu ljudstvu, popolnoma neužitno. Osrednja vlada objavlja od časa do časa izkaze, koliko denarja je razdala v pomoč bednim; kako pa se ta denar vporabi o tem vladni izkazi trdovratno molče. Nedostatek javne kontrole je tudi v tem oziru usoden. Koliko lažje bi se bojevala z lakoto zemstva, če bi jim vlada pustila prosto roko in jim preskrbel kak denarni vir. Toda vlada tem avtonomnim zborom ne zaupa.

Zahtevajte
po vseh gostilnah,
kavarnah in
brivnicah

„Rdeči Prapor“!

Pozor, ljubljanski volilci!

Volilni imenik za državnozbornske volitve (mesto Ljubljana) je razporejen na ljubljanskem magistratu od 10. do vstevši 25. aprila in je vsak dan, izmši nedelje od 8. do 12. in od 2. do 6. ure vsakomur na vpogled.

Volilni imenik je razporejen tudi v administraciji „Rdečega Prapora“ (Frančiškanske ulice št. 8), kjer se dobe tudi vse tozadevne informacije.

Domače stvari.

Kako je Hribar sprejel kandidaturu? Kakor znano, je Hribar z vsemi štirimi odklanjal liberalno kandidaturu. Bilo je torej precej presenečenja, ko se je vendar odločil. Ali na svetu ni nič nadnaravnega; vsako uganko se lahko reši. Kako se je torej zgodilo to? Liberalci so bili, tako nam poročajo, na lovu, namreč na lovu s puškami. In Hribar je imel srečo, da je ustrelil imenitnega petelina. V tem trenutku sogal zalotili prijatelji. Zdaj ali nikoli! In res — Hribar je bil v tistem razpoloženju, v kakršnem zapoje Dunajčan: »Jetzt fahr'mer in Himmel, verkaaft's euer G'wand!«; »reci, da boš kandidiral«, so zaklicali, in ves ginjen je odgovoril: Bom! Tako je bil petelin ustreljen, Hribar pa vjet.

Precej razočarenja je vendar povzročil nedeljski shod liberalcev, vsaj med mislečimi ljudmi. Seveda ima Hribar osebnostne pristaše, ki pojdejo zanj na vsako volišče, ne da bi kaj mislili; ali z

vojsko iz samih takih vojakov se ne zmaguje v političnih bojih. Volilci nekoliko bolj kritičnega razpoloženja so pa že na shodu čutili odpor proti tistemu navdušenju, ki je vladalo tam, živo spominjanje na »navdušenje«, katero se porodi pri tretji, četrti napitnici ob osmi, deveti čaši vina. Se večje pa je razočarenje, ako se čita Hribarjev govor. Ako je to tista ženjalnost, ki ima rešiti Ljubljano, tedaj — amen. S to nedvomno dobro našudirano govoranco, se je pokazal slavni gospod Hribar čisto vsakdanjega frazerja in pozerja, ki ima o politiki take pojme, kakor gimnazijalec, socialnega znanja pa še manj. Ako obljubuje kandidat svojim volilcem, da se bode učil poljščine, se pravi vendar, da naravnost norce brije iz njih. Kdo vraga pa potrebuje njegove poljščine? Ali bodo ž njo oškodovani delavci, učitelji, uradniki za prepičlo plačo? Ali bodo dobili z njeno pomočjo obrtniki večje zasluzke? Ali postane meso ceneje, če bode znal ljubljanski poslanec poljski? — Seveda vemo, kaj nam bode odgovoril modri župan: »Tudi s poljskimi poslanci se bodem lahko pogovarjal v njih materinskem jeziku.« Toda ljubljansko prebivalstvo ne potrebuje zastopnika, ki bi »tehtelmehtlal« s poljsko zlahto. (Politika zlahte itak že doma vsem preseda), demokratični Poljaki bodo pa vprašali za načela, ne pa za lingvistično znanje. S tako farbarijo se lovi politične kaline. Socialno-demokratska zveza v državnem zboru bode štela zastopnike vseh v Avstriji živečih narodov, pa se bode razumeli — in tudi Hribarja ne bodo klicali za tolmača. Kdor se hoče šele kot poslanec učiti jezikov, pokazuje, da ima o nalogah poslanca kaj slabe pojme; zastopnik ljudstva ima proučevati toliko drugih reči, ako hoče res zastopati ljudstvo, da mu pač ne ostane časa za jezikovne študije.

V Šušteršičev klub hoče vstopiti župan Hribar, ako ga izvoli napredna Ljubljana za poslanca. Čemu pa ne kandidira tedaj kar naravnost na podlagi Šušteršičevega programa? To je res imeniten liberalizem, ki izroča usodo svobodne misli klerikalnemu klubu! Menda ve tudi gospod Hribar, da vlada v vsakem takem klubu neka disciplina. Ako pride na dnevni red recimo svobodna šola, konfesionalna šola, reforma zakona, tedaj bode vodstvo kluba odnosno klubova večina zahtevala, da glasujejo njeni udje v klerikalnem smislu. Kaj hoče tedaj storiti koncilijantni gospod Hribar? Če je že tako, naj vstopi naravnost v klerikalno stranko; prepričani smo, da odstopi tedaj celo gospod Kregar, ki tudi pravi, da ni klerikalec.

»Slovenec« piše cele kolone o shodih Gostinčarja. Seveda: laže. Res je, da ta klerikalni kandidat niti v najbolj skritih krajih ne nastopa javno. Za vrati zboruje! Volilci okrajev Idrija, Logatec, Cerknica, Vrhnika mu bodo že 14. maja pokazali, kako volijo zavedni ljudje! — »Slovenec« misli z raztegnjenimi lažmi imponirati, ali bo se le osmešil.

Ljubljansko okrajno glavarstvo opozarjamo na to, da nekatere občine v ljubljanski okolici ne vedo, ali pa nočejo vedeti, kakšen namen ima razpolaganje volilnih imenikov. V občini Hrušica je n. pr. imenik razložen od 9. do 11. ure dopoldan, torej ob urah, ko nima ne delavec ne kmet časa, da bi vpogledal vanj. V imeniku te občine je vpisanih 792 volilcev. Ako bi bila ta številka točna, bi se vprašalo, kdaj naj dobe vsi ti ljudje časa, da se prepričajo, ali je imenik pravilen ali ne. Če pa pride kdo izven določenih ur ali pa v nedeljo, ga pa župan odpravi. Okrajno glavarstvo naj blagovoli določiti take ure, ki so primerne volilcem. Saj ni občinstvo za občinski urad na svetu, ampak narobe. — Nekateri župani imajo tudi to navado, da odganjajo volilce, ki niso iz občine. Te naj izvoli okrajno glavarstvo poučiti, da ima vsak volilec dotičnega volilnega okraja pravico, pogledati volilni imenik vsake občine, pa si tudi napraviti potrebne beležke. Župan, ki pravi: »kaj pa hočejo socialisti v naši občini«, očitno ne razume svojega uradnega položaja. Taki gospodje potrebujejo nujnega pouka.

Kandidat Kregar na lovu. V četrtek, 21. marca, je zbral Kregar »v drugi sobi gostilne Rokodelskega Doma« poštne poduradnike, ekspedijente, uslužbence i. t. d. Na vabilih pravi Kregar: »Ta prostor sem zbral, da bomo nemoteni.« Nekam sumljiva je ta trditev. Prišlo je res 23 ljudi, ki pravijo, da vedo sedaj toliko kot prej, ugajalo jim je le katoliško vino Rokodelskega Doma. — V sredo, 3. aprila, so raznašali po Ljubljani litografirana od drja. Kreka in Kregarja podpisana vabila, ki povablencem milostno dovoljujejo, »da lahko pripeljejo s sebo tudi zanesljive ljubljanske volilce — somišljenike S. L. S.« Sestanka se je vdeležil tudi naš zaupnik, ki je pričakoval, da bo dvoranica krščansko-socialne zveze nabito polna, pa je naštel le 23 oseb. Razočaren je vprašal Kregarja: Gospod, ali jih ne bo nič več prišlo? Kregar, vidno ozlovoljen, odgovori: Ja, veste, za danes smo povabili le najozje zaupnike, večji shod se bo vršil pozneje! Radovedni »zaupnik« se je poredno namuzal in potrpežljivo čakal, kaj bo Kregar povedal novega. Govoril je o vseh mogočih stvareh, največ o bivšem poslancu dr. Žitniku, ki je po njegovih trditvah naravnost z Dunaja, ne da bi se doma ustavil, hodil med kmete in obrtnike in se poučil o njihovih težnjah ter se na to, (menda še jedel ni) zopet naravnost na Dunaj

odpeljal. Tako hoče delati tudi on (Kregar) — če bo poslanec. Vseh 28 »ožjih zaupnikov« je bilo tako ginjenih, da so vzeli vsak svoj klobuk, pa šli na »firkele« cvička.

Za reveže je vse dobro. To načelo je razvijal »višjim slojem« prištevajoči se gospod Ivan Jenko, pekovski mojster na Marije Terezije cesti. Mož je izvedenec pri ljubljanskem sodišču, kar ga pa nikakor še ne kvalificira, kajti ljubljansko sodišče je glede različnih svojih izvedencev zelo skromno. Ta gospod je bil te dni zaslišan kot izvedenec v neki preporni zadevi; šlo se je za cenitev ostankov in ogrizkov kruha, kar ga ostaja bolnikom na tukajšnjem opazovalnem oddelku po obedu. Košarica, v katero bi šlo sicer kakih 40 kosov domačega kruha po 4 vinarje, je bila z ogrizki in ostanki, onesnaženimi od rok, časi tudi od slane, smrkla in drugih ekskrementov ali povsem ali do polovice napolnjena. Sodnijsko se je tudi dognalo, da je bilo pol kruha črnega, in ta je bil pogosto plesniv in zaradi tega neužit. Dasi je »izvedenec« Jenko sam pripoznal, da plesnivega kruha niti goveda, niti druga žival ne je, cenil je ta famozni zastopnik pekovske obrti te odpadke, ki so že zaradi gnjusnosti povsem neuporabni, na 40, reci štirideset vinarjev na dan. To »izvedniško mnenje« je celo stranko, kateri v prilog se je izreklo, tako presejnetilo, da je sama predlagala, naj se cene na 20 vinarjev. Svoje mnenje je utemeljil »izvedenec« s tem, da se taki (torej s slino, smrkjem, rokami i. t. d. onečedeni) ostanki prav dobro vporabljajo in prodajajo kot drobtine, ali pa za — reveže. »Reveži tak kruh kupujejo — njim se taki ostanki lahko prodajo — za take ljudi je tak kruh dober.« Če meni pekovski mojster Ivan Jenko, da dela s takimi izjavami reklamo za svojo pekovsko obrt na Marije Terezije cesti je to njegova stvar. V interesu javnega zdravstva pa priporočamo zdravstveno-policijskim organom, da preprečijo tako zdravju nevarno kršenje zakonov; tudi ljubljanskemu sodišču bi čestitali — če se iznebi podobnih »izvedencev«.

»Gorenjec« priobčuje poročilo o dveh shodih volilcev, ki jih je sklical sodr. dr. Dermota v Lescah in Radovljici. Poročilo bi bilo čisto spodobno — če bi bilo resnično. Pa ni! In name-noma se je poročevalec zlagal. Morda misli, da bo z lažjo najbolje gladil pot in utrjeval tla liberalnemu — pardon! — agrarnemu kandidatu?! Nam ta laž ne bo škodovala, ker jo lahko pribijemo malo višje in ljudstvu pokazemo. Blamiran ostane pa tisti, ki je lagal, t. j. poročevalec »Gorenjca«. In sicer je laž ta, da bi bila večina volilcev odklanjala kandidaturu socialno-demokratskega kandidata. Niti v Radovljici ne, kaj pa šele v Lescah?! Ali liberalci niso izprevideli, kako nesmrtno se je blamiral g. dr. Vilfan, ko je priporočal zbranim volilcem za liberalnega kandidata nekega posestnika iz Nove vasi?! In kako se je isti mož blamiral, ko je v Lescah po shodu drja. Dermote svečano zaklical: »Zdaj bomo pa mi imeli shod!« — a je vse odhajalo, da so končno samo radovljiški liberalci obsedeli okrog majhne mizice zbrani? Ali se ne spominja poročevalec »Gorenjca«, kakšen vihar ogorčenja je izzvala trditev nekega liberalca, da je delavec v sedanjih razmerah čisto dobro plačan s 70 krajcarji?! Iz vseh teh dejstev izhaja nepobitno, da so na obeh shodih tvorili radovljiški liberalci neznatno manjšinico, in da nimajo prav nobenega vzroka govoriti tako oblastno o odklonitvi kandidature sodr. dr. Dermote. Sicer pa se bo to tudi izkazalo na dan volitev, o tem je »Gorenjčev« poročevalec radovljiški lahko brez skrbi! Samo ne laže naj se nikar več!

Brzjojavne zveze v Avstriji so včasih res imenitne. Tako je rabil brzjojav, ki ga je oddal naš dunajski poročevalec v ponedeljek zjutraj, skoraj štiri ure do Kranja, vsled česar so morala izostati najnovejša poročila. Jako zanesljiva institucija!

Prelepo železniško zvezo ima Ljubljana s Celovcem. Da ne govorimo o dolgih presledkih, ki so podnevi v Jesenicah za potnike med Ljubljano in Celovcem, omenjamo le nesrečno ureditev, da morajo potovalci iz Celovca ponoči čakati od tri četrt na eno pa skoraj do pol šestih na zvezo z Ljubljano. Jeseniški kolodvor je pa tako zgrešen, da ni v čakalnicah niti prostora. Po peronu in po vestibulu je včasih cela četa potnikov, ki se tam potikajo pa ne vedo, kam bi se djali. Nočni vlak, ki je prej vozil v Ljubljano, so odpravili in sedaj je v Jesenicah škandal v permanenci. Razni nadzorniki, ki jih je na železnici cel kup, naj bi enkrat pogledali tja, potem pa tudi poskrbeli, da se uredi to stvar.

Proletariziranje intelligence. Ravnateljstvo cestnih železnic v Pragu je razpisalo 60 mest za sprevednike. Oglasilo se je ogromno število prosilcev, med njimi trije doktorji s plačo mesečnih 50 kron. Ali so buržoazne stranke primerne delavski inteligenci?

Na Krasu se je oglasil nov kandidat, Alojzij Večerina. Iz sila konfuznega oklica, ki ga je izdal, se vidi, da bi bil rad izvoljen kot agrarni poslanec. Sodrug Kermolj — če te sedaj ni strah . . . !

Tudi sodrug dr. Dermota je dobil liberalnega protikandidata. Na komando drja. Vilfana iz Radovljice so postavili posestnika Čopa za se-

števalca liberalnih glasov. No — zakaj pa ne? Tisti, katerim so volitve resna stvar, bodo vendar glasovali za socialno-demokratskega kandidata, dr. Antona Dermoto.

V kamniško-brdskem okraju kandidirajo liberalci župana Sršena iz Skaručine.

Dopisi.

Besnica na Gorenjskem. Slavno uredništvo! Čudno se vam bode zdelo, da dobite dopis iz našega kraja; a povedati moramo enkrat javnosti, kako se godi pri nas, zakaj položaj je v naši župniji že neznosen. Imeli smo nekoč blagega župnika Pokorna, ki je bil splošno priljubljen in je ž njim dobro izhajalo vse prebivalstvo. S sedanjim župnikom je pa že nemogoče živeti. Skregan je z večino občanov, a nihče ne more reči, da je naše ljudstvo prepirljivo in pravdarsko. Menda smo se vse preveč potrpežljivi, kajti če bi se bili prej postavili na noge, ne bi bilo danes, kakor je. Ne vemo, kje naj bi začeli pravzaprav, da opišemo svoje težave. Najljubše bi nam bilo, ako bi nam »Rdeči Prapor« večkrat dovolil nekoliko prostora, da počasi povemo vsaj najhujše nadloge, kajti za vse bi itak treba debele knjige. Najprvo bodi povedano, da je naša občina zelo siromašna. Skoraj sami reveži prebivajo tukaj, ki komaj žive. Ali na to se naš župnik prav nič ne ozira; zadnji krajcar bi iztisnil iz ubogih kočarjev, le da bi se izpolnile njegove želje, ki bi bile morda primerne v kakšnem velikem mestu, ne pa v tako siromašnem kraju, kakršen je naš. Pri vsaki priložnosti se pobira, zdaj za to, zdaj za ono. Vsak čas hoče imeti kaj novega bodisi v cerkvi, ali na pokopališču, ali v župnišču. Ko je prišel v župnijo, je takoj začel zidati hlev za 7 krav, čeravno je bilo pri cerkvi posesti le za eno kravo. Župnišče se mu je moralo popolnoma prezidati; v tem siromašnem kraju, kjer ni videti nič drugega kakor revne koče, katere piha veter, bi rad imel pravo palačo z največjo komoditeto. Pri tem pa neprenehoma zmerja ljudstvo. V cerkvi se že skoraj ne sliši božje besede, ampak njegove pridige so že samo zmerjanje, tako da se ljudje že boje, pošiljati otroke v cerkev. S prižnice uči, da se ne sme spoštovati duhovnikov, ki so bili prej na fari, ne duhovnikov iz drugih župnij, ampak samo njega, ki se povzdiguje skoraj nad Kristusa. Upamo, da nam dovoli vaš cenjeni list nekoliko prostora in tako bomo polagoma pojasnili, kako se nam godi pod vladno tega gospoda.

Iz Idrije. V upravni odbor novoustanovljene mestne hranilnice so izvoljeni naši sodrugi Anton Kristan, Ivan Kokalj in Alojzij Uršič. V ravnateljstvo je za soc. dem. izvoljen sodr. Alojzij Uršič, v revizijski odsek sodr. Anton Kristan. — Mestna hranilnica začne poslovati meseca maja.

Brežice. Blamiral se je gospod železniški mojster v Brežicah na Štajerskem. Hotel je pristopiti splošni organizaciji železničarjev, a železničarji ga niso sprejeli, ker je nekoč rekel, da bodo vsi socialni demokratje obešeni preden mine leto. Železničarji se boje, da bi ne bil tudi on obešen. Bodi temu gospodu povedano enkrat za vselej, da za njega ni prostora v socialni demokraciji, ker je bil svoječasno največji njen nasprotnik. Kadar so železničarji sklicali kak shod, je ta gospod kar besnel in preganjal uboge delavce na vse mogoče načine. Rekel je, da bi bilo bolje, da za tisto krono, ki jo plačajo v organizacijo, kupijo sebi ali otrokom kruha. Seveda, ako se ljudje spametujejo, bodo bolj varčni s piščanci, racami in purani. Naj bi bil pristopil organizaciji, dokler je služboval, ne pa sedaj, ko bode vpokojen. Ali gospod ima razne grehe in mogoče je, da bi bilo treba pomoči iskati pri socialni demokraciji. Ako bi bili vsi zavodni delavci taki, kakršen je ta gospod, bi ne bilo nikoli nobene organizacije, kam naj bi pristopil potem tak denuncijant? Sedaj se pač maščuje usoda.

S Krasa. Kandidat Žitnik je pripovedoval kmetom na klerikalnem shodu, kakšno škodo jim delajo zajci. Kmetje pa govore sedaj takole: Je že res, da napravijo zajci kmetom mnogo škode; še več pa mu je napravijo tisti črni zajčki, ki pridejo jeseni z vozom in z vrečo, pa gredo od hiše do hiše ter jemljejo žito, krompir, denar i. t. d. O teh ni govoril Žitnik; pa bi jih vendar lahko poznal.

Trst. Hvala bogu! Čisto po nepotrebnem se je ustanovila tu, pravijo, neka nova stranka, ki si je dala jako staromodno ime krščanski socijalcev. Pravzaprav stranke ni, pač pa je samo gospod dr. Depanger, ki hoče po vsej sili veljati tudi med ljudmi za nekako politično moč. Mož si namreč ne more predstaviti, kako bi se moglo misliti in govoriti o politiki brez njega. Ker pa sam ni zmožen, pridobiti si vpliva med resnimi politiki, je ustanovil stranko. Kakšna bo ta stranka, je drugo vprašanje. Ime je samo površna stvar, glavne reči pa, pristašev nima. Sedaj pa prireja zaupne shode. Prvi je šel po vodi. Drugi, ki je bil v dvorani Maly, je bil obiskan po večini od naših sodrugov in nekoliko Slovencev, ni uspel nič bolje. Par klobut, nekoliko žolča na jude, ker so socijalisti preveč nevarni, da bi se jih moglo napačiti in — konec. Tretji shod so imeli v nedeljo dne 7. t. m., dopoldne v gledišču Feniče, katerega se je vdeležilo 150 oseb, med njimi mnogo naših

sodrugov. Nekoliko vode, živio-klicev na Luegerja, cesarsko himno in konec komedije. Bomo videli, kaj nastane iz te komedije.

Trst. Shod tukajšnje gospodovalne stranke je bil po paragrafu 2. v nedeljo dne 7. t. m. v gledišču Politeama Rossetti. Vdeležilo se ga je kakih 800 do 1000 oseb. Predmet: Volitve in — socialna demokracija. Dr. Venezian si je izpraznil dušo sovraštva, ki ga ima do poslednje. Nekoliko narodnih fraz in konec koncev.

Iz stranke.

Socialno-demokratska stranka na Ogrskem, ki je imela začetkom tega meseca svoj zbor v Budimpešti, se močno razvije. Njen tisk šteje 13 časopisov, med njimi en dnevnik (Népszava) ter tednike v vseh ogrskih jezikih. Tudi poljedelska organizacija narašča vzlic najbrutalnejšim šikanam ter šteje že 552 podružnic s 50.000 udi. Naklada strokovnega časopisja je narasla od 80.000 tekom zadnjega leta na 145.000.

Ljubljanski sodrugi, pozor!

Imenik volilcev za Ljubljano je od 10. do vštete 25. aprila — kakor že javljamo na drugem mestu — izložen na magistratu v občinski dvorani na splošen vpogled. Sodrugi volilci lahko vpogledajo v imenik v upravnistišču »Rdečega Prapora«, Franciškanske ulice št. 8, prvo nadstropje, prva vrata na desno. Ni treba hoditi na magistrat. Upravišтво je odprto od 9. ure zjutraj naprej, tudi ob nedeljah, nepretrgoma do pozne noči. Volilni imenik je zelo pomanjkljiv, mnogi so napačno vpisani, veliko volilcev je izpuščenih, mnogi pa so vpisani po dvakrat. Pride naj torej v upravišтво vsak sodrug, ki je do 26. februarja 1907 dopolnil 24. leto starosti, je avstrijski državljani in biva od 26. februarja lanskega leta (1906) nepretrgoma (torej eno leto) v Ljubljani. V upravištvu se je zasnoval reklamacijski urad, ki daje vsa pojasnila in brezplačno napravlja reklamacije, ki jih tudi sam oddaja na magistrat. Sodrugi zaupniki! Opozorite vse znane Vam volilce (sodruge, znanke, tovariše, sodelavce i. t. d.) na to in jih po možnosti pripeljite seboj. Vsak naj pride sam. Kdor ni vpisan, oziroma ni pravilno vpisan ali pa je pod napačnim imenom vbežen, pa do 25. aprila ne reklamira, ne bo smel voliti, četudi bi bil v to zakonito upravičen. Sodrugi ljubljanski! Čas je dragocen in kratek — samo še 13 dni! — Storite torej svojo dolžnost pa se zglasite v upravištvu vsi do zadnjega!

Volilno-okrajni odbor.

Najnovejše vesti.

Gorica, 10. aprila. Nocoj je bil v prostorih »Delavskega doma« volilni shod klesarjev, na katerem je poročal sodrug Milost. Shod se je izvrstno obnesel.

Dunaj, 11. aprila. Kakor se kaže, niso rodila nagodbena pogajanja sadu. Danes ob desetih se nadaljujejo. Splošno pa vlada mnenje, da se razbijejo in da se odloči avstrijska vlada potem za samostalno postopanje.

Dunaj, 11. aprila. Štrajk krojačev je končan na celi črti — tudi v onih obrti, ki ne pripadajo organizaciji delodajalcev; za slednje je prevzel združni predstojnik Zaluski poročstvo, da se podrede dogovoru med delodajalci in delojemalci.

Dunaj, 10. aprila. Ministrstvo za pravosodje je odredilo, da je dati sodnim uradnikom na dan državnoborske volitve toliko prostega časa, da se lahko udeležijo volitev.

Budimpešta, 11. aprila. V zbornico je prišel danes rumunski poslanec Vajda, kateremu je predsednik Justh včeraj predlagal ukor. Izjavil je, da s čitanjem dotične pesmi ni imel namena, žaliti madžarski narod. Sklepom zbornice (glej »Politični odsevi«) se pa uklanja. Madžarski poslanci so spremljevali njegovo izjavo s silnim hruščem. Pri glasovanju so bili Justhovi predlogi sprejeti. Proti njim je glasovalo samo nekoliko nemadžarskih poslancev. Vajda je na to odšel. Nekateri Košutovci so pa vdrli za njim in so ga hoteli tepsti. S težavo se je preprečilo pretep.

Sofija, 10. aprila. Vlada je dobila od odpuščenih vseučilišnih profesorjev spomenico, ki obsega sledeče zahteve, da prevzamejo zopet službo: Vseučilišče naj dobi avtonomijo; akademskemu senatu naj se izreče pravico, da sme imenovati profesorje, kaznovati dijake in eventualno zapreti univerzo.

Petrograd, 9. aprila. Spori med vladno in dumo zastran kompetence se nadaljujejo. Ministrski predsednik je sporočil Golovinu, da smatra namero dume, pritegniti za pregled proračunskega načrta, za prekoračenje kompetence.

Petrograd, 10. aprila. Odbor kadetske stranke je označil Stolipinovo propoved direktnega občevanja agrarne komisije s prebivalstvom za nedopustno vmešavanje vlade v zadeve ljudskega zastopstva.

Petrograd, 9. aprila. Gubernatorji so prejeli navodilo, da ne smejo dopuščati nikakih selskih zborovanj in da je krivce takoj tirati na odgovor.

Petrograd, 9. aprila. Duma nadaljuje prorač. debato. Poslanec Fedorov (kadet) se strinja s finančnim ministrom, da se proračunska debata ne sme gibal v političnih razmotrivanjih, in pravi, da se od sedanjega ministrstva, ki je nastopilo tako žalostno dedščino ne more preveč zahtevati. Rusija ne more izdatkov zmanjšati, treba pa je dvigniti produktivne sile ruskega naroda. Govornik graja vlado, da v to svrhu ne izda skoro nič, dočim se izdatki za žandarmerijo in policijo neprestano množe. Govornik poziva končno dumo k mirnemu delu. Po burni kontroverzi med socialnimi demokrati in desničarji povzame besedo finančni minister Kokovcev, ki dokazuje da pravo dume glede dovoljenja proračuna ni brezpomembno. Po temeljnih zakonih se odmika parlamentarni kontroli le proračun carskega dvora in vračanje državnih dolgov in obligacij, kar znaša komaj petino proračuna. Dalje je odvzeta četrtinka proračuna, ki sloni na posebnih zakonih, direktni kontroli dume. Te izdatke more premeniti duma le s premembo dotičnih zakonov. Glede vsega ostalega proračuna pa vživa duma neomejeno kontrolno pravico. — Nato je duma z veliko večino sprejela predlog kadetov, da se proračun izroči posebni proračunski komisiji. Proti temu predlogu so glasovali socialni demokratje in socialni revolucionarji.

Cetinje, 8. aprila. Opozicija je zahtevala od predsednika skupščine, Petroviča, da odstopi zastan pesmi, objavljeni v »Narodni misli«, v kateri napada narodno stranko. Ker predsednik tej zahtevi ni ugodil, je narodna stranka zapustila dvorano.

Barcelona, 9. aprila. V dvorani, kjer so dan prej zaprisegali novince, sta se razpočili dve bom bi. Več oseb je težko ranjenih.

Volilni imeniki.

Sodrugi ljubljanske okolice, pozor! V ponajveč občinah ljubljanske okolice so volilni imeniki razgrnjeni na vpogled, vsled česar je vsakogar najsvetejša dolžnost, da se nemudoma prepriča, če je vpisan, komur ni kaj jasnega, naj se takoj obrne do upravištva »Rdečega Prapora« v Ljubljani ali pa na sodr. Kocmurja.

V Sv. Krizu pri Trstu ni izpuščenih nič manj kot 35 socialnih demokratov iz volilnega imenika.

Shodi.

Ljutomer. Imenitno se je obnesel shod, ki je bil v nedeljo popodne v dvorani gosp. Kukovca. Prvi socialno-demokratski shod v našem trgu; dvorana vsa natlačena, mnogo ljudi ne dobi več prostora. Za predsednika soglasno izvoljen načelnik bolniške blagajne Martin Karba. Prvi govori sodrug Kristan iz Ljubljane o namenih socialne demokracije. Ljudstvo je fascinirano. Govornik priporoča kandidaturu sodruga Viktorja Kukovca; sprejeta je z nepopisnim navdušenjem. Govori sodrug Kukovec; kritizira programe in ravnanje »Kmetijske zveze« in »Narodne stranke« jako fino in dokaže, da je proletarskemu slovenskemu narodu najprimernejša stranka socialno-demokratska. Dr. Chloupek skuša dokazati, da stoje Mladocihi na stališču narodne avtonomije, dočim bi vendar kot Čeh morali vedeti, da zahteva »državno pravo«. Neki klerikalec je skušal ustrašiti poslušalce s »francosko grozo«, pa je bilo celo navzočemu duhovniku mučno, poslušati tako neumnost. Ob 1/2 7. zvečer je bil shod končan z velikanskim uspehom socialne demokracije.

Blanca pri Sevnici. Ljudski »tabor«, za katerega so naročili klerikalci poseben vlak, označevali ga trikrat v cerkvah vsako nedeljo po cellem brežiškem in sevniskem sodnem okraju, ter delali amerikalno reklamo, se je jako slabo obnesel za klerikalce. Navzočih je bilo mogoče kakih 800 ljudi, med njimi velikansko število žensk, med moškimi pa gotovo dve tretjine socijalnih demokratov in pristašev narodne stranke. Že prvi govornik za parado, Roškar, je naletel na hud odpor, pozdravili so ga klici »Živela, socialna demokracija; živel, naš kandidat Miha Čobal!« Potem smo ga mi poslušali, pristaši narodne stranke so ga pa spremljali ves čas z mejklici. Za njim se je oglašil neki kmet, ki je hotel govoriti o oderuštvi Benkoviča, pa ga niso klerikalci pustili govoriti; vpili so kakor grešniki. Potem se je oglašil Benkovič, ki je nekaj kvasil o socijalnih demokratih; razumeli ga niso, ker se mu je tako ugovarjalo, da se ga ni moglo slišati. Oglašil se je en pristaš narodne stranke; a ker je bil na vsakih 30 kmetov klerikalne stranke en duhoven, so se klerikalci kakor na komando vrgli nanj in ga začeli pretepavati. Priti je moralo orožništvo, da je napravilo konec klerikalni surovosti. Mi socijalni demokratje pa smo še bolj trdno prepričani, da zmagamo 14. maja s svojim kandidatom Miha Čobalom. Mej shodom so tudi delili volilni oklice kmetске zveze, v katerem ponujajo Benkoviča in lažejo tako nesramno kakor neumno o soc. demokratih, da hočejo kmetu vzeti zemljo, ga uničiti in razne druge budalosti. Sami pa obe-tajo zlate gradove vsem stanovom. Blancan.

V Podkljuki in na Dobračevem sta bila v ponedeljek, 1. t. m., liberalna volilna shoda. Iz liberalnih govornikov se je oglasil sodrug Anton Kristan za besedo. Potem se je glasovalo o kandidaturah in — soglasno je bila odklonjena Grudnova in ravnotako soglasno sprejeta Kopačeva kandidatura. Tudi znamenje, kako slabo poznajo generali razpoloženje ljudstva.

Volilna shoda v Litiji in Zagorju ob Savi. V nedeljo, dne 7. t. m., se je predstavil kandidat za litijski okraj, pisatelj Ivan Cankar, svojim volilcem, v Litiji in Zagorju. Dopoldanski litijski shod v dvorani Wurzbachove gostilne je bil jako dobro obiskan, vdeležilo se je shoda tudi mnogo volilcev iz meščanskih krogov in okoliških kmetijskih volilcev, vseh poslušalcev je bilo preko 150. Govorila sta sodruga Čobal in Cankar, po njunih govorih pa je bila kandidatura Cankarjeva enoglasno sprejeta. Na shodu je bilo tudi par klerikalcev, za besedo pa se ni oglasil nihče in tudi proti socialno-demokratski kandidaturi kljub pozivu nihče ni glasoval. — Impozanten je bil popoldanski shod v Zagorju ob Savi. Prostrana dvorana pri Mihelčiču je bila nabasano polna, na odru, na stopnicah, med vratmi so se gnetli ljudje, poslušalcev je bilo preko tisoč, poleg mase delavcev tudi mnogo kmetijskega ljudstva in inteligentov. Shodu je predsedoval sodr. Peterlin, poročali so med splošnim navdušenjem in živahnim odobravanjem sodrug kandidat Cankar ter sodruga Čobal in Sitar. Sodrugi Cankar se je predstavil volilcem kot brezdomovinec med brezdomovinci, kot brezpraven in brezdomni delavec med delavci. Z ostrimi besedami je zavračal klerikalne in liberalne laži o protiverstvi in breznarodnosti socialne demokracije. Sodrugi Čobal je razvijal v daljšem govoru socialno-demokratski program, sodrugi Sitar je govoril o militarizmu. Pred začetkom in pred zaključitvijo shoda, ki je trajal dobre dve uri, je zapel delavski pevski zbor proletarske pesmi. Kandidatura sodruga Ivana Cankarja je bila enoglasno in z navdušenjem sprejeta. Klerikalcev ni bilo od nikoder. Kaplan Podbevšek se je zaklenil v svojo izbo in se je pripravil na spovedniško agitacijo.

Komen na Krasu. V ponedeljek, dne 1. aprila, se je vršil sijajno obiskani shod naše stranke, na katerem se je predstavil naš kandidat sodrug Vinko Kermolj. Shoda se je udeležilo nad 600 kmetov in delavcev iz Komne in drugih bližnjih vasi. Predsednikom je bil izvoljen sodrug Avgustin Štolfa, za tajnika pa sodrug Alojz Štolfa. Prvi je govoril sodrug I. Regent. V daljšem govoru je opisal gmotno stanje kmeta na Slovenskem sploh, ki je veliko slabše nego industrielnega delavstva, ki je znalo s svojimi strokovnimi organizacijami informirati kapitalistom in izvajati pogoje, pod katerimi hoče prodajati svojo delavno moč. Kmet pa ni organiziran ne gospodarsko ne politično in ne more se tedaj uspešno boriti proti njegovim izsalcem, proti kapitalizmu in veleposestvu. V kratkih potezah je govoril naslikal zgodovino in konsekvence kmetijskega punta na Rumunskem. Tudi tamkaj so pošiljali kmetje narodne zastopnike v parlament in prav tisti narodni zastopniki so naložili kmetu toliko davkov, da so bili prisiljeni prodajati svoja posestva po najnižji ceni veleposestnikom, za katere so naredili zakon, da smejo tudi tuji kupovati posestva v svojih rokah, izsavalci kmeta se na odurnejši način, da je naposled moralo priti do punta. Proti upornikom nastopa pa sedaj vlada z ognjem in mečem, da zamore ohraniti in varovati koristi posameznih državljanov, kakor imenuje ona veleposestnike, proti katerim je naperjen punt. Enako se godi na Slovenskem. Tudi tu prodajajo kmetje svoja zemljišča, ker ne morejo vzdrževati več bremen, ki jim jih je naložila avstrijska vlada, ter se podajo v Ameriko, iskat sreče, kjer pa najdejo še večjo nesrečo. Tudi na Slovenskem se posest združuje vedno bolj v roke posameznikov, ki niso nič manj predrzni od rumunskih. Proletiziranje slovenskega kmeta se vrši po enakem procesu, kakor na Rumunskem, zato ni izkjučeno, da bo tudi naš kmet prisiljen poprijeti se ostrejših sredstev. Ako pa hočemo kaj takega preprečiti, tedaj mora nastopati kmet združeno s proletarijatom, gospodarsko in politično se organizirati ter voliti v državni zbor ljudi, ki bodo zastopali njegove koristi, ne pa koristi kapitalizma. Take zastopnike pa nudi samo socialna demokracija. Zato je postavila tudi za volilni okraj Ajdovščina, Komen, Sežana svojega kandidata v osebi sodruga Vinka Kermolja.

Burno pozdravljen prevzame na to besedo sodrug Kermolj, ki je v kratkih potezah očrtal in

kritiziral delo dosedanjih strank v parlamentu, raztolmačil volilni zakon ter program, s katerim nastopi kot naš kandidat. Po zaključku govora, ko je ogromna množica klicala: živio, Kermolj, je na strani pešice liberalcev kričala: živio, Strekelj. Ko je spregovoril še sodrug Regent par besed ter pozivljaj navzoče, naj glasujejo vsi za našega kandidata, je predsednik zaključil shod ob živahnih burnih živio-klicih na našega kandidata, Vinka Kermolja.

Sežana. V nedeljo popoldne, dne 7. t. m., se je vršil tu v dvorani gostilne pri »Zvezdi« volilni shod soc. dem. delavske stranke, katerega se je udeležilo kakih 400 volilcev iz Sežane in drugih bližnjih vasic. Shodu je predsedoval sodrug F. Bischoff. Poročal je sodrug Regent, ki je po svojem govoru, v katerem je raztolmačil pomen drž. volitev in naše kandidature, predstavil navzočim našega kandidata sodruga Vinka Kermolja ob splošnem navdušenju in odobravanju navzočih. Ko je sodr. Kermolj spregovoril še nekoliko besed navzočim, je bila po zaključnem govoru sodruga Regenta sprejeta per aclamationem kandidatura sodr. Vinka Kermolja. Shod se je zaključil z živio-klici na soc. demokracijo.

Verdele. V nedeljo, dne 7. t. m., dopoldne se je vršil tu volilni shod ob navzočnosti kakih 150 volilcev iz Verdele. Shodu je predsedoval sodrug Ferdinand Bischoff. Poročal je sodrug Regent. Kandidatura sodr. A. Jernejčiča enoglasno sprejeta. Po shodu ni bilo ne konca ne kraja živio-klicev na našega kandidata in soc. demokracijo.

Barkovlje. V nedeljo, dne 7. t. m., dopoldne je bil tukaj v gostilni novega konsumnega društva veliki volilni shod, ki ga je sklicala soc. dem. delavska stranka. Navzočih je bilo približno 200 volilcev. Shod je otvoril sodr. F. Žnidaršič. Poročal je sodrug Kermolj, ki je po daljšem govoru predstavil našega kandidata za V. volilni okraj v Trstu, sodr. Antona Jernejčiča. Govoril je nadalje sodr. A. Jernejčič, burno pozdravljen, ter razložil n. vzočim pomen naše kandidature. Nadalje so govorili še razni drugi tukajšnji sodrugi. Tudi gospod Pertot je po svojem običajnem sistemu pričel delati mejklice. Govoriti ni hotel, niti ni imel poguma poslušati izvajanja naših govornikov, ki se vzlic temu, da je gospod Pertot silil, niso spustili na obrekovanje oseb. Ko je sodr. Žnidaršič zaključil shod, je zagrmela po gostilniških prostorih delavska pesem in »Rdeči Prapor«.

Orlek na Krasu. Shod je bil tukaj na velikonočni ponedeljek. Govoril sodr. Petejan; predsedoval sodrug Pizevec. Kandidatura Krmolja enoglasno sprejeta.

„Rdeči Prapor“ izvod po 10 v se dobiva v Ljubljani v tobakarnah: Blaž, Dunajska cesta; Franzot, drž. kolodvor, Spod. Šiška; Kušer, Sv. Petra cesta; Fichler, Kongresni trg št. 3; Svatek, Glavni trg; Šešark, Selenburgove ulice; Velkavrh, Sv. Jakoba trg; Kleinstein, Jurčičev trg; Dolenc, Kolodvorske ulice, Stevilka 27; Sušnik, Rimska cesta 24; Ušeničnik, Židovske ulice 1. — **Kranj:** Karol Florian, knjigarna. — **Jesenice:** Jakob Mesar št. 101. — **Trst:** Lavrenčič, Piazza Caserma; Hreščiček, Campo Belyedere. — **Gorica:** Krebelj Peter, Kapucinske ulice št. 1. — **Reka:** Ricardo Camera, Corso 16.

Izkaz prostovoljnih darov.

Za tiskovni sklad: Ante Gaber, Škofja Loka 1. K.

*Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
za nesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Šmetetka
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.*

E. WILFAN

krojaški mojster

Ljubljana, Resljeva cesta 12

sprejema in izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela. — Obleke po meri izdeluje po naj-novejši modi. 10-8

Solidno delo!

Cene nizke!

Vsaka ponaredba in ponatisek je kazniv.
Edino pravi je

Thierryev balzam

le z zeleno znamko nune. — 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali pa 1 velika specialna steklenica s patentnim zaklepom 5 K. 4 52-14

Thierryevo centifolijno mazilo

proti vsem, se tako starim ranam, vnetjem, poškodbam itd., 2 lončka K 3-60. Razpošilja se le proti povzetju ali za poslani denar.

Te dve domači zdravili sta povsod znani in še od nekdaj sloveči.

Naročila se naj naslovljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi p. Rogaški Slatini.

Zaloga večinoma po lekarnah. Knjižice s tisočimi zahvalnih pisem zastoj in franko.

Tiskarna Iv. Pr. Lampret

Kranj :: Gorenjsko :: Kranj

se priporoča p. n. občinstvu v vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do naj-modnejše oblike. Ker je bogato založena z modernimi črkami in okraski ter opremljena z najnovejšimi stroji in električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini, in sicer: uradne tiskovine, kuverte, račune, pismene papirje, cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brošure, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, molitvenike, mrtvaška naznanila, razglednice, hranilne in zadržne knjižice, poročna naznanila, vizitke, vstopnice, zavitke, dopisnice, jedilne liste, vignete i. t. d., sploh izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela okusno in ceno. V isti založbi je izšla tudi časovna primerna knjižica v **drugi, pomnoženi izdaji**

Novi državnozborski volilni red.

Delniška družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg

Telefon št. 163.

v Ljubljani

Telefon št. 163.

priporoča svoje

izborna pivo v sodcih in v steklenicah.

Telefon št. 187.

Zaloga v Spodnji Šiški.

Telefon št. 187.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Bartl.

Tiska Iv. Pr. Lampret v Kranju.